

Vnitřní směrnice č. 2/2018 ze dne 22. 5. 2018

O nakládání s výsledky základního výzkumu, aplikovaného výzkumu nebo experimentálního vývoje a inovací a o způsobu jejich ochrany

I. ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

1. Předmět úpravy

Tato směrnice upravuje v souladu se zněním zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, v platném znění způsob nakládání a práva k výsledkům základního výzkumu, aplikovaného výzkumu nebo experimentálního vývoje a inovací, které byly vytvořeny v rámci pracovněprávního či obdobného vztahu k Etnologickému ústavu AV ČR, v. v. i. (dále EÚ). Směrnice stanovuje podmínky využití těchto výsledků a jejich přiměřenou a účinnou ochranu.

2. Vymezení základních pojmů

- a) Dílem ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále autorský zákon), které požívá ochrany dle tohoto zákona, je dílo literární, jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě (včetně podoby elektronické) trvale nebo dočasně bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam. Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální jako je dílo kinematografické, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.
- b) Dílem je též počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvořem.
- c) Databáze, která je dle způsobu výběru nebo uspořádání obsahu autorovým vlastním duševním výtvořem a jejíž součástí jsou systematicky a metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem, je dílem souborným. Jiná kritéria se pro stanovení způsobilosti počítačového programu a databáze k ochraně neuplatňují.
- d) Fotografie a díla vytvořená postupem podobným fotografii, která jsou původní ve smyslu odst. a), věty první, jsou chráněna jako dílo fotografické.
- e) Autorem díla může být jen fyzická osoba.

- f) Zaměstnaneckým dílem je takové autorské dílo, které bylo zaměstnancem vytvořeno v rámci a ke splnění povinností vyplývajících z pracovněprávního či obdobného vztahu k EÚ. Není přitom důležité, zda druh práce sjednaný v pracovní smlouvě zní výslovně na tvůrčí práci literární, uměleckou nebo vědeckou. Z časového hlediska je též bezvýznamné, zda k vytvoření díla nebo jeho části došlo během trvání pracovněprávního vztahu, před ním či po něm, neboť stěžejním zůstává, zda dílo bylo vytvořeno ke splnění povinnosti vyplývající z tohoto pracovněprávního poměru. Osobnostní práva zaměstnance ve vztahu k vytvořenému zaměstnaneckému dílu zůstávají nedotčena.
- g) Zaměstnancem je fyzická osoba, která je v pracovněprávním či obdobném vztahu k EÚ.

II. VÝKON PRÁV A POVINNOSTÍ

3. Zásady při výkonu majetkových práv

- a) EÚ vykonává majetková autorská práva ke všem zaměstnaneckým dílům, tj. k dílům, které jeho zaměstnanci vytvořili ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního či obdobného vztahu, a to i pokud došlo k jejich vzniku při řešení projektů, jejichž cílem je výzkum, experimentální vývoj či inovace podporovaná z veřejných prostředků (dle zák. č. 130/2002 S.), kde je EÚ příjemcem podpory. EÚ vykonává veškerá majetková autorská práva k takovým dílům jménem svým a na svůj účet. Pokud hrozí, že zaměstnanec dílo nedokončí řádně nebo včas v souladu s potřebami EÚ nebo pokud skončení pracovněprávního či obdobného vztahu EÚ s jeho zaměstnancem předchází dokončení díla, je EÚ oprávněn takové dílo dokončit.
- b) V případech, kdy EÚ není příjemcem podpory, avšak jeho zaměstnanec se stal řešitelem v projektu jiné instituce, je výkon majetkových autorských práv k výsledkům tvůrčí činnosti zaměstnance EÚ věcí úpravy mezi tímto zaměstnancem a jinou institucí. Výkon takovéto činnosti zaměstnance nesmí zasahovat do oprávněného zájmu EÚ a nesmí vést k případné možnosti zneužití informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání a ke konkurenčnímu střetu zájmů mezi EÚ a jeho zaměstnancem, popřípadě třetí osobou, pro níž zaměstnanec výdělečnou činnost vykonává. Zaměstnanec EÚ je povinen předem písemně informovat ředitele EÚ o tom, že se stane řešitelem projektu jiné instituce. Zaměstnanec nemůže při řešení projektu jiné instituce využívat přístrojů, pracovních pomůcek a nástrojů v majetku EÚ. Zaměstnanec nemůže využívat pro řešení projektů jiné instituce pracovní dobu dle pracovní smlouvy uzavřené s EÚ.
- c) Pokud je EÚ účastníkem projektu a příjemcem podpory společně s dalším účastníkem/účastníky a příjemcem/příjemci, je otázka užití přístrojů, pracovních pomůcek a nástrojů v majetku EÚ a využití pracovní doby zaměstnance EÚ věcí vzájemné dohody či smlouvy, v níž upraví účastníci mezi sebou rovněž podíl na majetkových právech k výsledkům.

4. Vlastnická práva k výsledkům za účelem jejich využití a ochrany

- a) Všechna práva k výsledkům výzkumu/dílům patří EÚ jako příjemci.

b) Publikování/zveřejnění výsledků výzkumu zajišťují autoři. Výsledky výzkumu/díla může publikovat/zveřejnit pouze EÚ nebo autor se souhlasem EÚ a to buď ve vědeckých a odborných časopisech, monografiích a v/na dalších nosičích, včetně elektronických vydávaných EÚ, nebo publikováním ve vědeckých a odborných časopisech, monografiích a v/na dalších nosičích, včetně elektronických vydávaných jinými subjekty. V případě publikování ve vědeckých a odborných časopisech, monografiích a v/na dalších nosičích, včetně elektronických vydávaných jinými subjekty musí být v daném tisku či na jiném nosiči zřetelně uvedeno jméno autora a jeho afiliace k EÚ. Při publikování výsledků ve vědeckých a odborných časopisech, monografiích a v/na dalších nosičích, včetně elektronických vydávaných EÚ je kvalita a formální správnost výsledků ověřována formou peer review, redakcemi časopisů a vědeckou redakcí EÚ, jejichž činnost je upravena vnitřními směrnici EÚ.

c) EÚ je oprávněn bez ohledu na druh nosiče údajů publikovat informace o výsledcích výzkumu/o dílech, ke kterým má majetková práva, pokud publikováním není dotčena jejich ochrana, stejně tak je oprávněn k dalšímu využití výsledků výzkumu/děl nebo umožnění využití výsledků výzkumu/děl třetím osobám při respektování nezbytné ochrany práv duševního vlastnictví a mlčenlivosti.

d) V případech, kdy je EÚ účastníkem projektu a příjemcem podpory společně s dalším účastníkem/účastníky a příjemcem/příjemci, je oprávněn k využití výsledků výzkumu/děl jen k účelům v rozsahu sjednaném smlouvou či poskytnutím na základě licenční smlouvy.

e) Práva autorů a původců výsledků k nim jsou upravena zvláštními právními předpisy. Lhůta na využití výsledku výzkumu nesmí být delší než lhůta stanovená právními předpisy pro užití zaměstnaneckých děl (§ 58 z. č. 121/2000 Sb., § 9 z. č. 527/1990 Sb. Ve znění pozdějších předpisů, § 13 zák. č. 207/2000 Sb.).

f) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské nebo obdobné tvůrčí činnosti, je vlastníkem výsledků poskytovatel podpory a jejich zveřejnění a využití je možné pouze s předchozím písemným souhlasem poskytovatele výukou nebo veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě.

g) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který lze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské nebo obdobné tvůrčí činnosti, potom EÚ, pokud poskytovatel nestanoví jinak, musí uplatnit právo k výsledkům, zajistit jejich právní ochranu a po jejím udělení poskytnout poskytovateli neomezený bezplatný přístup k tomuto výsledku a nediskriminační přístup třetím stranám za tržních podmínek.

h) Pro využití výsledků, s výjimkou ustanovení podle odstavců 4. f) a g) platí, má-li EÚ výlučná práva k výsledku plně financovaného z veřejných prostředků, je využití výsledků možné pouze výukou a veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo transferem znalostí. Je-li příjemcem účelové podpory projektu EÚ spolu s podnikem, pak výsledky této spolupráce, které nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské nebo obdobné tvůrčí činnosti, mohou být volně šířeny a práva k výsledkům vycházejícím z činnosti výzkumné organizace plně náleží těmto subjektům, nebo jakákoliv práva k výsledkům projektu, jakož i související přístupová

práva, náleží všem spolupracujícím subjektům v míře odpovídající rozsahu jejich účasti na řešení projektu, nebo EÚ obdrží od spolupracujícího podniku náhradu odpovídající tržním cenám za práva k výsledkům projektu, jež vznikla v důsledku činnosti EÚ a jsou postoupena spolupracujícímu podniku, nebo k nim získal tento podnik přístupová práva.

5. Poskytnutí přístupových práv

- a) V oblasti práv k výsledkům výzkumu, experimentálního vývoje a inovací se EÚ řídí zákonem 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, v platném znění. Při poskytování informací o výsledcích výzkumu/dílech využívá informační systém IS VaVaI. V případě že o výsledcích výzkumu/díle nelze informovat a zpřístupňovat je touto cestou poskytuje přístup k výsledkům/dílům za běžných nediskriminujících podmínek všem zájemcům na základě smlouvy za tímto účelem uzavřené.
- b) Příjemce nebo příjemci, podílející se na řešení projektu, mají právo na přístup k výsledkům a poznatkům, které jsou potřebné pro jejich práci v rámci projektu. Toto právo je jim vymezeno jako bezplatné.
- c) Další účastníci projektu, podílející se na řešení projektu, mají právo na přístup k výsledkům a poznatkům, které jsou potřebné pro jejich práci v rámci projektu. Toto právo je jim vymezeno jako bezplatné.

6. Evidence výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

- a) Veškeré výsledky výzkumu/díla vytvořené na základě pracovněprávního či obdobného vztahu k EÚ podléhají evidenci. Evidenci výsledků provádí na jednotlivých pracovištích EÚ k tomu pověřená osoba a to formou evidence v databázi ASEP a jejím prostřednictvím v IS VaVaI. Při evidenci výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací EÚ a jím pověřené osoby zvláště dbají na to, aby byly informace o výsledcích zveřejňovány včasné a pravdivě.
- b) Za předání výsledků/děl k evidenci pověřené osobě je zodpovědný autor výsledku/díla. Autor výsledku/díla je povinen předložit výsledek/dílo k evidenci pověřené osobě bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů po jeho realizaci (publikování).

Tato vnitřní směrnice EÚ vstupuje v platnost dnem projednání Radou EÚ.

Projednáno a schváleno radou EÚ v Praze dne 22. 5. 2018

PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.
ředitel